

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2009

MATAMAITIC – ARDLEIBHÉAL

PÁIPÉAR 2 (300 marc)

DÉ LUAIN, 8 MEITHEAMH – MAIDIN, 9:30 GO DTÍ 12:00

Freagair **GACH** ceist.

Gabhann 50 marc le gach ceist.

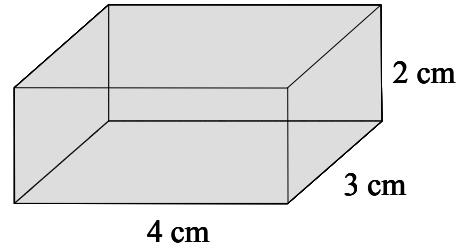
Féadfar grafpháipéar a fháil ón bhfeitheoir.

Cuireann an tsiombail in iúl go gcaithfear obair thacaíochta a thaispeáint
chun lánmharcanna a ghnóthú.

---

1. (a) ✍ Faigh achar dhromchla iomlán dlúth-leathsféir ar trastomhas dó 14 cm.
Bíodh do fhreagra ceart go dtí an tslánuimhir is gaire.

- (b) Ceannaíonn seodóir bloc dronuilleogach óir ar fad dó 4 cm, ar leithead dó 3 cm agus ar airde dó 2 cm.
Cosnaíonn 1 cm^3 óir €400.

- (i) ✍ Ríomh costas an bhloc óir.

Tá 250 mm^3 óir ag teastáil ón seodóir chun fáinne óir a dhéanamh.

- (ii) ✍ Cé mhéad fáinne is féidir a dhéanamh den bhloc?

Díoltar gach fáinne acu ar €120.

- (iii) ✍ Ríomh an brabús a dhéanann an seodóir ar gach fáinne díobh.

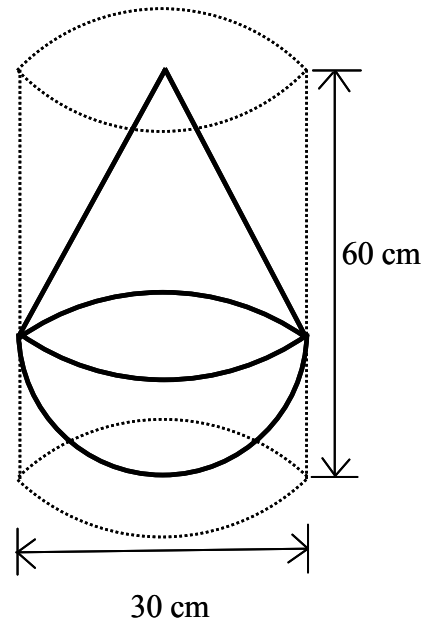
- (c) Tá snámhán i bhfoirm cóin in airde ar leathsféar déanta as dlúthrubar.
Is é 30 cm trastomhas an leathsféir agus is é 60 cm airde an tsnámháin.

- (i) ✍ Faigh toirt an tsnámháin i dtéarmaí π .

Déantar an snámhán a ghearradh as dhlúthshorcóir rubair ar trastomhas dó 30 cm agus ar airde dó 60 cm.

- (ii) ✍ Sloinn toirt an rubair a úsáideadh sa snámhán mar chéatadán de thoirt an tsorcóra.

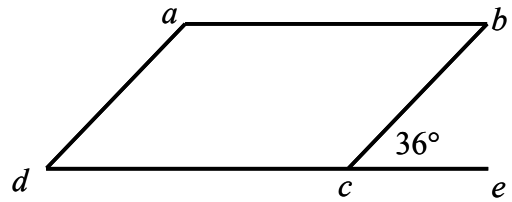
Bíodh do fhreagra ceart go dtí an tslánuimhir is gaire.

- 2. (a)** Is iad $a (-2, -1)$ agus $b (5, -4)$ na foircinn atá ag trastomhas ciorcail.
- Faigh comhordanáidi lár an chiorcail.
- (b)** Cruthaigh gur cothrom ina dtomhais iad, faoi seach, sleasa urchomhaireacha agus uillinneacha urchomhaireacha comhthreomharáin.
- (c) (i)** Fíoraigh go bhfuil na pointí $(3, 0)$ agus $(0, -2)$ ar an líne $L: 2x - 3y = 6$.
- (ii)** Faigh cothromóid na líne K tríd an bpointe $(3, 0)$, atá ingearach le L .
- (iii)** Léirigh na línte L agus K ar léaráid chomhordanáideach ar ghrafpháipéar.
- (iv)** Faigh achar an triantáin atá iata ag na línte L agus K agus ag an y -ais.

3. (a) Comhthreomharán is ea $abcd$ ina bhfuil $[dc]$ arna leanúint go dtí e agus $|\angle bce| = 36^\circ$, mar a thaispeántar.

- Faigh (i) $|\angle abc|$,
(ii) $|\angle bad|$.

- (b) (i) Taispeáin conas imchiorcal triantáin a thógáil. Caithfear gach líne thógála a thaispeáint go soiléir.
- (ii) Gach ceann de na trí fhíor atá lipéadaithe mar A , B agus C , atá arna dtaispeáint thíos, is íomhá den fhíor X é faoi inmhapa. I gcás gach aon cheann díobh, A , B agus C , luaigh cad é an t-inmhapa é (aistriú, siméadracht lárnach, siméadracht aiseach nó rothlú) agus más rothlú a bheidh i gceist, luaigh an uillinn.

X

A

B

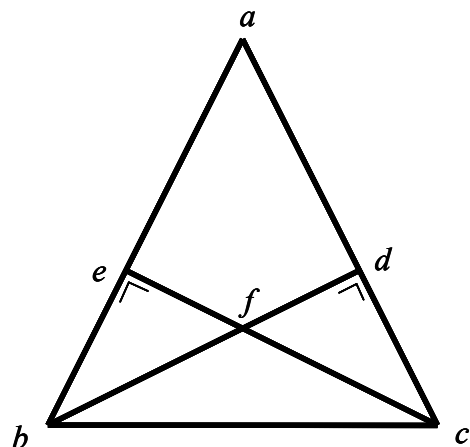

C

- (c) Triantán comhchosach is ea abc sa chaoi go bhfuil $|ab| = |ac|$ agus $|\angle bec| = |\angle cdb| = 90^\circ$.

Trasnaíonn na línte ec agus bd ag f .

- (i) Cruthaigh $|\angle dbc| = |\angle ecb|$.
(ii) Cruthaigh $|ef| = |fd|$.

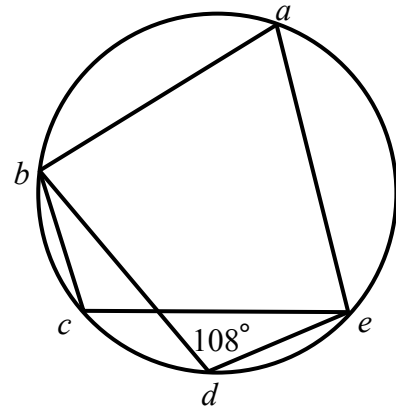

4. (a) Pointí ar an gciorcal is ea a, b, c, d agus e agus tá $|\angle bde| = 108^\circ$.

Faigh (i) $|\angle bae|$,

(ii) $|\angle bce|$,

agus bíodh fáth le do fhreagra i ngach cás.

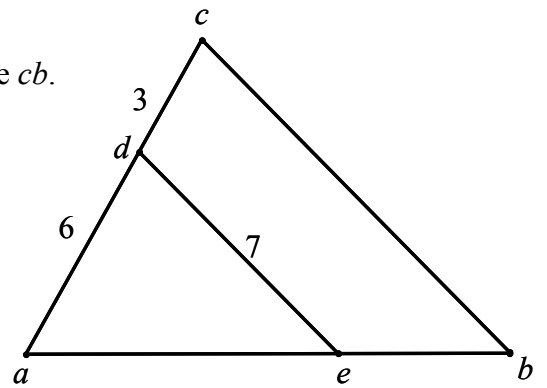

- (b) (i) Más comhuilleach iad dhá thriantán, cruthaigh go bhfuil faid a geuid sleasa comhfhreagracha i gcomhréir.

(ii) Sa triantán abc , tá de comhthreomhar le cb .

Tá $|ad| = 6$, $|dc| = 3$ agus $|de| = 7$.

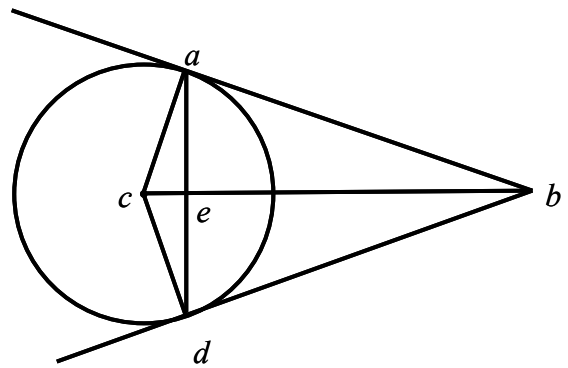
Faigh $|cb|$.

- (c) Tadhlaithé is ea ba agus bd don chiorcal ar lár dó c .
Trasnaíonn $[bc]$ an corda $[ad]$ ag an bpointe e .

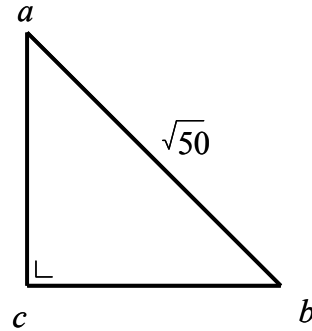
(i) Cruthaigh gur iomchuí é an Δabc don Δdbc .

(ii) Uaidh sin, cruthaigh go ndéoinneann $[bc]$ an corda $[ad]$.

5. (a) Triantán comhchosach is ea abc ina bhfuil $|ac| = |bc|$, $|ab| = \sqrt{50}$ agus $|\angle acb| = 90^\circ$.

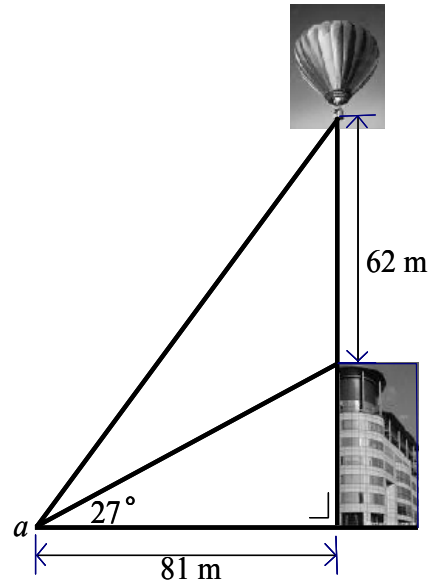
 Faigh $|bc|$.

- (b) Is é 27° an uillinn airde atá ag barr foirgnimh nuair a bhreathnaítear air ó phointe a atá 81 m ó bhun an fhoirgnimh.

- (i) Faigh airde an fhoirgnimh, ceart go dtí an méadar is gaire.

Tá an chuid íochtarach de bhalún 62 m lastuas de bharr an fhoirgnimh, mar a thaispeántar.

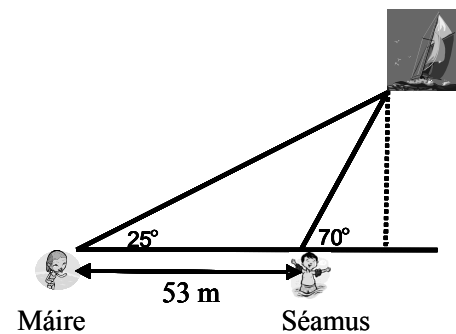

- (ii) Faigh an uillinn airde atá ag íochtar an bhalúin nuair a bhreathnaítear air ón bpointe a . Bíodh do fhreagra ceart go dtí an chéim is gaire.

- (c) Tá Máire agus Séamas ina seasamh ar chósta díreach agus iad 53 m óna chéile. Feiceann siad bád ar an bhfarraige agus é ag déanamh uillinneacha 25° agus 70° , faoi seach, leis an gcósta, mar a thaispeántar.

- (i) Faigh an fad slí atá Séamas ón mbád, ceart go dtí an méadar is gaire.

- (ii) Ríomh an t-íosfhad ón mbád go dtí an cósta.

6. (a) Is é 8 meán na gcúig uimhir 13, 6, 5, x agus 7.

 Faigh luach x .

(b) Meáchain 125 mac léinn Teastais Shóisearaigh, tugtar i kg iad sa tábla minicíochta a leanas.

Meáchan i kg	40 – 50	50 – 55	55 – 60	60 – 70	70 – 75
Líon mac léinn	16	22	27	52	8

[Nóta: Is é a chiallaíonn 40 – 50 ná go bhfuil 40 nó níos mó san áireamh ach nach bhfuil 50 san áireamh, etc.]

(i) Tarraing histeagram chun na sonraí sa tábla minicíochta a léiriú.

(ii) Ag baint feidhme duit as luachanna meáneatraitmh, ríomh meánmheáchan na mac léinn Teastais Shóisearaigh.

(c) Rinneadh tuarastail na bhfostaithe i gcomhlacht déantúsaíochta a chlárú. Seo thíos na torthaí a fuarthas.

Tuarastal (i €1000)	0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 80	80 – 100
Líon na bhfostaithe	7	12	20	29	7

[Nóta: Is é a chiallaíonn 20 – 40 ná go bhfuil 20 nó níos mó san áireamh ach nach bhfuil 40 san áireamh, etc.]

(i) Tóg an tábla minicíochta carnaí.

(ii) Tóg an rinnstua ar ghrafpháipéar.

(iii) Bain feidhm as do ghraf chun airmheán na dtuarastal a mheas.

(iv) Déan meastachán, bunaithe ar do ghraf, ar chéatadán na bhfostaithe a bhfuil a gcuid tuarastal idir €70 000 agus €90 000.

Bíodh do fhreagra ceart go dtí an tslánuimhir is gaire.

Leathanach Bán